

Geannoteerde agenda HCEU 29 mei 2020

Aan: (10)(2e)

Van: (10)(2e)

1. Meerjarig Financieel Kader / Herstelfonds

Doel bespreking:

Doorgeleiding concept kamerbrief naar REA 2 juni en desgewenst naar de MR van 5 juni

Proces HCEU:

- U kunt toelichten dat brief laat is verzonden i.v.m. laat verschijnen CIE voorstellen. Parallel aan HCEU wordt brief ook in interdept. overleg op werkniveau gedeeld, HCEU kan zich dus richten op grote lijnen.
- U kunt BZ en Fin vragen de kamerbrief en de CIE voorstellen toe te lichten
- U kunt de PVEU vragen hoe de eerste reacties in Brussel zijn
- U kunt concluderen de brief voor te leggen aan de REA van 2 juni, waarbij u kunt verzoeken een korte oplegger toe te voegen om de brief voor de ministers toe te lichten
- [PM evt. kan brief door worden geleid naar MR 5 juni, hier is in TK ruimte voor gecreëerd.]

Toelichting:

Proces

- CIE voorstellen zijn in batches verschenen op woensdag en donderdag. In totaal 22 voorstellen, nog niet alles kunnen bestuderen. Dit verklaart ook late verzending brief t.b.v. HCEU (dit was aangekondigd).
- Appreciatie richting TK gaat in twee delen:
  - Fase 1: brief op hoofdlijnen met appreciatie belangrijkste onderdelen pakket (de nu voorliggende brief)
  - Fase 2: informeren TK over de overige voorstellen (deels per brief, deels per BNC-fiches)
- TK wil over eerste brief snel debat, inzet nu uit te stellen tot ER debat op 17/6.
- Eerste bespreking voorzien op ER 19/6, die waarschijnlijk per VC zal plaatsvinden en nog niet de onderhandelingstop zal zijn. Die wordt verwacht op 8/9 juli, met mogelijk nog een extra ER later die maand.

Inhoud

- Eerste appreciatie die op 27/5 werd opgesteld hieronder geplakt.
- Kernpunten voor NL: omvang MFK/afdrachten, korting, hervormingen, leningen vs. giften.
- Impact NL afdrachten nog niet bekend omdat het voorstel voor de kortingen nog niet bekend is. Op link met hervormingen zal NL bezien hoe het CIE voorstel kan worden versterkt. Het voorstel van de CIE om 500 mld euro via giften beschikbaar te maken staat haaks op de inzet van NL/F4 om in te zetten op leningen.
- Opletpunt t.b.v. de HCEU is dat aantal "spending departments" (Def, EZK, etc) al aan de deur morrelen omdat hun programma's te weinig zouden profiteren van het nieuwe geld. Ze ruiken kans omdat druk op plafond weg is en aandacht verschuift naar discussie over leningen/giften/hervormingen. Van belang dat die discussie in de kiem wordt gesmoord, impact op NL begroting neemt alleen maar toe met dit pakket, dus we kijken wel degelijk nog naar wat onder aan de streep staat.

Eerste appreciatie 27/5

Key take aways

- Geen grote verrassingen t.o.v. vooraf bekende informatie. Voorstel regulier MFK van 1.100 mld (VZER voorstel 14/2: 1.095 mld) met daarnaast tijdelijk herstelinstrument (Next Generation EU) van 750 miljard (geleend op kapitaalmarkt) en top-up huidig MFK voor 2020 van 11,5 mld.
- Grootste onderdeel van het herstelinstrument is de Recovery and Resilience Facility (RRF) met 560 mld. RRF bestaat uit 560 mld directe steun aan lidstaten – 310 mld grants, en 250 mld loans. De resterende 190 mld van het herstelinstrument wordt uitgegeven via EU programma's. Verdeling RRF sterk gericht op Zuiden (IT en SP in absolute zin grote ontvangers) maar ook aan Oosten goed gedacht, zowel in RFF als in cohesie top-up.
- Hervormingen: geld uit RFF gekoppeld aan nationale hervormingsplannen cf. BICC systematiek. Duidelijke verbetering: uitkering in tranches na implementatie milestones. Maar enkele zwaktes uit BICC behouden zoals pakketbenadering en breed geformuleerde criteria (Europees semester, klimaatdoelen).
- Kortingen: worden "minder langzaam uitgefaseerd", nog geen cijfers beschikbaar.
- Ondanks persaandacht nog geen extra voorstellen voor nieuwe eigen middelen zoals Europese belasting op grootbedrijf. Komen later, implementatie volgens CIE niet voor 2024.

Overzicht

Het pakket CIE-voorstellen bestaat uit drie onderdelen:

1. **Nieuw herstelinstrument, genaamd Next Generation EU** – omvang €750 mrd.
2. **Aangepast MFK 2021-2027** (veel programma's krijgen extra geld (waaronder Horizon, GLB, JTM, Cohesie, NDICI, maar ook programma's die niet direct met crisis verband houden, zoals Asiel/Migratie, Erasmus, Defensie) en meer flexibiliteit) – omvang €1.100 mrd.
3. **Aangepast MFK 2014-2020** – verhoging €11,5 mrd euro d.m.v. frontloading, o.a. top-up Cohesiefondsen (€5 mrd frontloading uit ReactEU), Solvency Support Instrument (€5 mrd frontloading) en extern beleid.

Totaal omvang: totaalplafond vastleggingen 1.850, waarvan 750 mld middels herstelinstrument geleend door Unie obv hogere headroom en 1.100 mld 'regulier' MFK (ca.1,08% EUBNI).

Afdrachten/nettopositie: doorrekening nog niet mogelijk vanwege ontbreken informatie. Zo is er nog geen voorstel voor kortingen of perceptievergoeding. Signalen zijn dat CIE korting voor gehele periode zal opnemen, maar tevens piketpaal wil slaan voor uitfasering op langere termijn.

Herstelinstrument

Drie pijlers:

- **Herstelmaatregelen voor lidstaten:** Hoofdmoot is nieuw Recovery & Resilience Facility (i.p.v. BICC) van €560 mrd bestaande uit €250 mrd leningen en €310 mrd subsidies (ingebod in het Semester). Alle lidstaten kunnen hiervoor in aanmerking komen door resilience and recovery plan in te dienen bestaande uit pakket van investeringen en hervormingen. Daarnaast o.a. verhoging cohesie (+€50 mrd) 2^e pijler GLB (+€15mrd) en Just Transition Fund (+32,5 mrd).
- **Herstelmaatregelen voor private investeringen** (i.s.m. EIB): o.a. nieuw solvency support instrument om levensvatbare bedrijven te ondersteunen (€31 mrd garanties, moet tot 300mrd aan private financiering losmaken), nieuwe faciliteit voor strategische investeringen om autonomie van kritieke waardenketens te beschermen (€15 mrd), versterkt InvestEU. Focus op groen en digitaal.

- **Lessen uit de crisis:** o.a. nieuwe gezondheidsprogramma (€9,4 mrd), versterkt health emergency response, meer focus op onderzoek/innovatie (verhoging Horizon met €13,5 mrd), aanpassing RescEU en extern (verhoging NDICI en IPA voor W-Balkan).

Onderbouwing en financiering

- **Needs assessment:** uitgebreide analyse, conclusie: financieringsbehoefte gerelateerd aan COVID-19 crisis bedraagt €1.700 mrd. Echter duidelijke onderbouwing voor financiering d.m.v. EU-middelen i.p.v. nationaal of privaat ontbreekt. Bovendien dubbeltellingen en meetellen van niet-COVID-19 gerelateerde behoeften (vergroening, digitalisering, strategische autonomie).
- **Verdeling over de LS (voorlopige inschatting):** Italië en Spanje lijken grootste ontvangers in absolute termen (combinatie giften + leningen). T.o.v. het bbp zijn de Oost-Europese landen ook grote ontvangers, bijvoorbeeld BUL, KRO en ROE.
- **Structurele hervormingen:** de koppeling met structurele is m.n. vormgegeven binnen het Recovery & Resilience Facility (RFF), met €560 mrd het grootste onderdeel van herstellepakket. RFF vervangt de BICC en bevat vrijwel volledig dezelfde systematiek. Aanvraag LS via recovery & resilience plan met een pakket aan investeringen en hervormingen gelinkt aan het Semester incl. milestones voor beiden. Goedkeuring CIE nodig, waarna uitbetaling o.b.v. voortgang op de milestones. Door behoud van de pakketbenadering uit de BICC is onvoldoende duidelijk in welke mate structurele hervormingen een harde voorwaarde zijn voor het ontvangen van middelen. Deze onduidelijkheid wordt versterkt door de brede verwijzing naar het Semester en de lange lijst criteria waarop plannen worden beoordeeld, inclusief klimaat en energie. Ten slotte, blijkt uit de vorige week door CIE gepubliceerde voorstellen voor de landspecifieke aanbevelingen dat de hervormingsagenda een stuk minder naar voren komt. Indien de koppeling concreter wordt, de CSRs (weer) een duidelijke hervormingsagenda voorschrijven en de naleving streng ingevuld wordt door CIE, zou de koppeling met structurele hervormingen grotendeels in lijn zijn met de NLse positie. Oftewel, een solide fundament, maar de uitwerking moet beter.
- **Financiering:** een hoger EM-plafond/headroom (2,0% EUBNI, huidig 1,20%) moet de CIE in staat stellen om in 2021-24 de €750 mrd te lenen op de kapitaalmarkt. De CIE kiest VWEU art 311 (Eigen Middelen, unanimité) als grondslag. De headroom dient als garantie, er is geen sprake van aanvullende bilaterale garanties. Leningen hebben een looptijd van 3-30 met afbetaling na 2027 tot uiterlijk 2058. De verhoging vervalt bij aflossing van de verplichtingen (nog onduidelijk of dit geleidelijk gaat of pas in 1x in 2058).
- **Nieuwe eigen middelen:** CIE stelt tevens afbetaling middels nieuwe eigen middelen voor. CIE houdt vast aan voorstellen voor grondslagen plastic en ETS. Daarnaast aankondiging van nieuwe voorstellen gedurende komende MFK. Hiervoor presenteert de CIE nog geen concrete voorstellen. CIE noemt als opties: uitbreiding ETS-grondslag naar scheepvaart en luchtvaart, een Carbon Border Adjustment Mechanism (voorstel in 2021), Digitax (gebaseerd op OESO) en een IM-gebruikersheffing voor grote bedrijven (omzet >750mln).
- **Overbrugging.** CIE verwacht dat nieuwe EMB (incl. hogere headroom) op 1/1/2021 in werking kan treden (na ratificatie LS). CIE kan pas vanaf dat moment geld lenen. Als overbruggingsmaatregel stelt CIE voor om huidige MFK-uitgavenplafond te verhogen met €11,5 mrd voor o.a. cohesie, Solvency Support Instrument en EU Fund for Sustainable Development. Dit leidt tot hogere NL afdrachten, maar nog onduidelijk hoeveel.
- **RoL-conditionaliteit:** geen aangepast voorstel, stand van zaken negobox VZER blijft uitgangspunt.